

MUUTOSTALOUSARVIO 2023

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialueen aluehallitus
Hyvinvointialueen aluevaltuusto

Sisällysluettelo

1	Muutostalousarvion lähtökohdat.....	1
1.1	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen muutostalousarvio	1
1.2	Talouden tasapainottamisohjelma	2
1.3	Hyvinvointialueen strategia	6
1.4	Talouden ja toiminnan riskit	8
1.5	Hyvinvointialueen organisaatio	10
2	Muutokset rahoitus- ja investointiosaan	11
2.1	Rahoitusosa.....	11
2.2	Hyvinvointialueen MTA 2023 valtionrahoitus	12
2.3	Investointiosa.....	13
3	Toimialakohtaiset muutokset	17
3.1	Konserni- ja tukipalveluiden toimiala.....	18
3.1.1	Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	20
3.1.2	Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset.....	20
3.1.3	Muut määrärahamuutokset.....	20
3.1.4	Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	21
3.2	Terveydenhuollon toimiala	23
3.2.1	Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	25
3.2.2	Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset.....	25
3.2.3	Muut määrärahamuutokset.....	25
3.2.4	Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	26
3.3	Ikäihmisten palveluiden toimiala	27
3.3.1	Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	29
3.3.2	Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset.....	29
3.3.3	Muut määrärahamuutokset.....	29
3.3.4	Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	30
3.4	Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimiala	31
3.4.1	Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	32
3.4.2	Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset.....	33
3.4.3	Muut määrärahamuutokset.....	33
3.4.4	Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	34
3.5	Pelastustoimen toimiala	36
3.5.1	Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	37
3.5.2	Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset.....	37
3.5.3	Muut määrärahamuutokset.....	38
3.5.4	Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	38
4	Muutettu tuloslaskelma	39

1 Muutostalousarvion lähtökohdat

1.1 Kanta-Hämeen hyvinvointialueen muutostalousarvio

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuusto hyväksyy talousarvion. Hyvinvointialueen hallintosäännön 70 § mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Menomäärärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, aluevaltuuston on hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset menomäärärahoihin ja tehtävä tarvittavat muutokset niihin.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2023 on hyväksytty aluevaltuustossa 13.12.2022. Ensimmäisen talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun lähtökohdat olivat poikkeuksellisen haastavat ja se jouduttiin tekemään merkittävästi alijäämäiseksi. Alijäämän taustatekijöinä olivat lähtevän rahoituksen taso, tietokapeikot sekä lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset. Hyvinvointialue peri nykyisen toiminta- ja kustannusrakenteen kunnilta ja kuntayhtymiltä, joten alueella on toiminnan käynnistyessä ollut vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa syntyviin kustannuksiin ensimmäisen toimintavuoden osalta. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on todettu, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue tulee tekemään muutetun talousarvioesityksen, kun valtion rahoituksen lopullinen taso ja tasapainottamisohjelman toimenpiteet on määriteltä. Lisäksi on todettu, että taloudelliset sitovuustasot määritellään talousarviomuutoksen yhteydessä.

Tässä talousarviomuutosdokumentissa kuvataan talousarvioon tehtävät euromääräiset käyttötalouden muutokset toimialatasolla, asetetaan valtuustoon nähden taloudelliset sitovuustasot toimialajohtajille ja hyvinvointialuejohtajalle, täydennetään toimialakohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet ja huomioidaan tasapainottamisohjelman tuomat euromääräiset muutokset sekä valtion rahoituksessa tapahtuneet muutokset. Tämä asiakirja ei korvaa alkuperäistä hyvinvointialueen talousarviokirjaa, vaan täydentää sitä muutettujen osien osalta. Talousarviomuutoksessa muutetaan kuluvan vuoden

talousarviota, siinä ei muuteta suunnitelmavuosia. Asiakirjassa euromääräiset muutokset on jaettu toimialoittain kolmeen kategoriaan:

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset = Muutokset, joissa määräraha on todettu riittämättömäksi eikä määrärahaa ole voitu kohdentaa täysin talousarvion muista osista.

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset = Muutokset, jotka vastaavat valtuuston päättämän ohjelman kirjauksia.

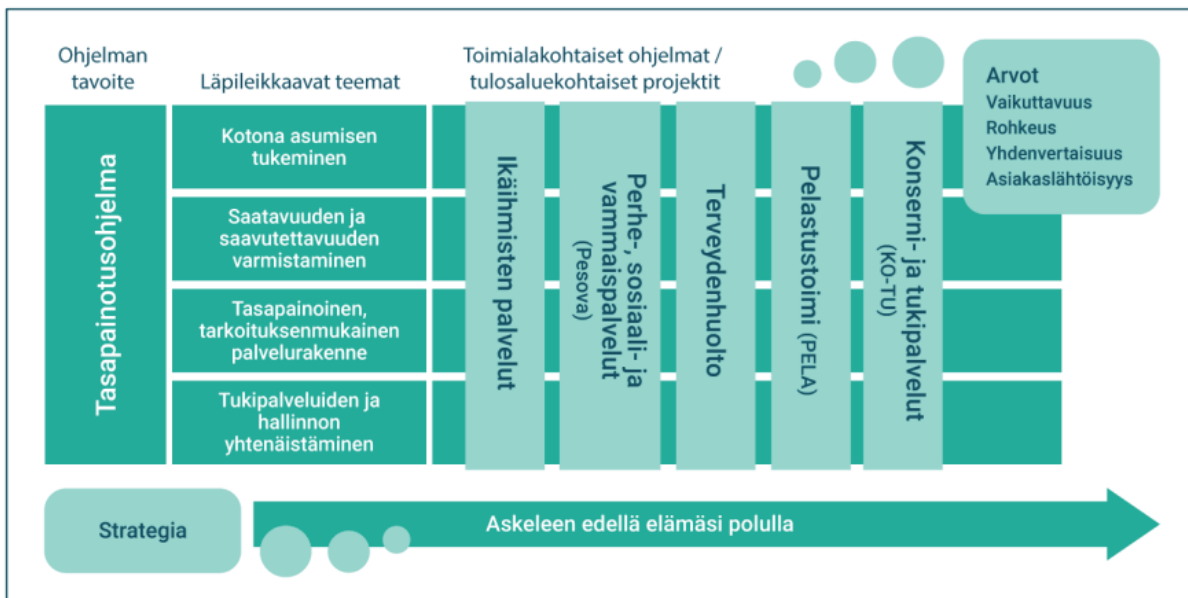
Muut talousarviomuutokset = Muutokset, jotka ovat budjetoitu organisaatorakenteessa virheellisesti ja määrarahat, jotka ovat talousarvion sisällä kohdennettu uudelleen.

1.2 Talouden tasapainottamisohjelma

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 9.5.2023 hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelma on laadittu valtionvarainministeriön ehtojen mukaisesti vuosille 2023-2025. Ohjelma on laadittu neljästä näkökulmasta:

1. Kotona asumisen tukeminen
2. Saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen
3. Tasapainoinen, tarkoituksenmukainen palvelurakenne
4. Tukipalveluiden ja hallinnon yhtenäistäminen

Talouden tasapainottamisohjelmalla on vaikutuksia kaikille hyvinvointialueen toimialoille ja se on kytketty osaksi myös hyvinvointialueen strategiaa. Tasapainotusohjelma on osa strategian ”Järjestämme vaikuttavat palvelut” strategista painopistettä. Tasapainotusohjelman toimeenpano vaatii tiivistä yhteistyötä kaikkien toimialojen ja tulosalueiden välillä, sillä päätetyt rakenteelliset muutokset vaikuttavat käytännössä kaikkiin toimialoihin. Asiakkaan näkökulmasta kyse on yhden organisaation järjestämistä palveluista ja se on syytä huomioida myös tasapainottamisohjelman toimeenpanossa.

Tasapainotusohjelman toimeenpano on käynnistymässä vaiheittain hyvinvointialueella. Ohjelmassa keskeisessä roolissa on eri säästötoimenpiteiden ja panosten projektointi sekä oikea-aikainen toimeenpano. Tasapainotusohjelman projektoinnissa tarkennetaan toimenpiteiden kustannusvaikutukset, vastuuhenkilöt, toteutusaikataulu, mittarit ja niiden vuosittainen tavoitetaso. Ohjelman yksityiskohtainen projektointi valmistuu kesäkuussa 2023. Muutostalousarviossa on huomioitu vuodelle 2023 tulevat panokset ja säästöt. Tasapainotusohjelman toimenpiteiden talouden toteutumista seurataan sekä toimenpidetasolla, että osana normaalia talouden seuranta. Merkittävimmät tasapainotusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset tulevat kohdistumaan tilivuosille 2024 ja 2025.

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu tasapainotusohjelman toimenpiteiden vastuutahot.

Tasapainotustoimet toimialoittain			
	VASTUUTAHO	TULOSALUE- PALVELUALUE	2023
TUKIPALVELUT (Kliiniset tukipalvelut sekä konsernipalvelut)			
Säästöt			
Lääkevalikoiman noudattamisen tehostaminen ja valikoimaan kuulumattomien lääkkeiden käytön vähentäminen	Tulosaluejohtaja	Kliiniset tukipalvelut ja diagnostiikka	-700 000
Maahanmuuttajien erityiskorvausten hakeminen	Tulosaluejohtaja	Palvelutuotannon tukipalvelut	0
Tekniset palvelut	Tulosaluejohtaja	Tekniikka ja tilat	-200 000
ICT-palvelut	Tietohallintojohtaja	Tietohallinnon palvelut	0
Hallinnon järjestelmien uudelleen organisointi	Tietohallintojohtaja	Tietohallinnon palvelut	0
Tukipalveluiden yhtiöittämisratkaisut	Tulosaluejohtaja	Palvelutuotannon tukipalvelut	0
Leasing omiksi + sähköistys	Rahoituspäällikkö	Järjestämisen tukipalvelut	0
Hyvinvointialueen autokannan uudistaminen	Logistiikka- ja tekstiilihuolto-päällikkö	Palvelutuotannon tukipalvelut	0
Asukasvuokratason tarkastus	Toimitilapäällikkö	Järjestämisen tukipalvelut	-500 000
Puheentunnistus	Hoidon tukipalveluiden päällikkö	Palvelutuotannon tukipalvelut	-100 000
Sanelunpurun ulkoistaminen	Hoidon tukipalveluiden päällikkö	Palvelutuotannon tukipalvelut	0
Yhteensä			-1 500 000

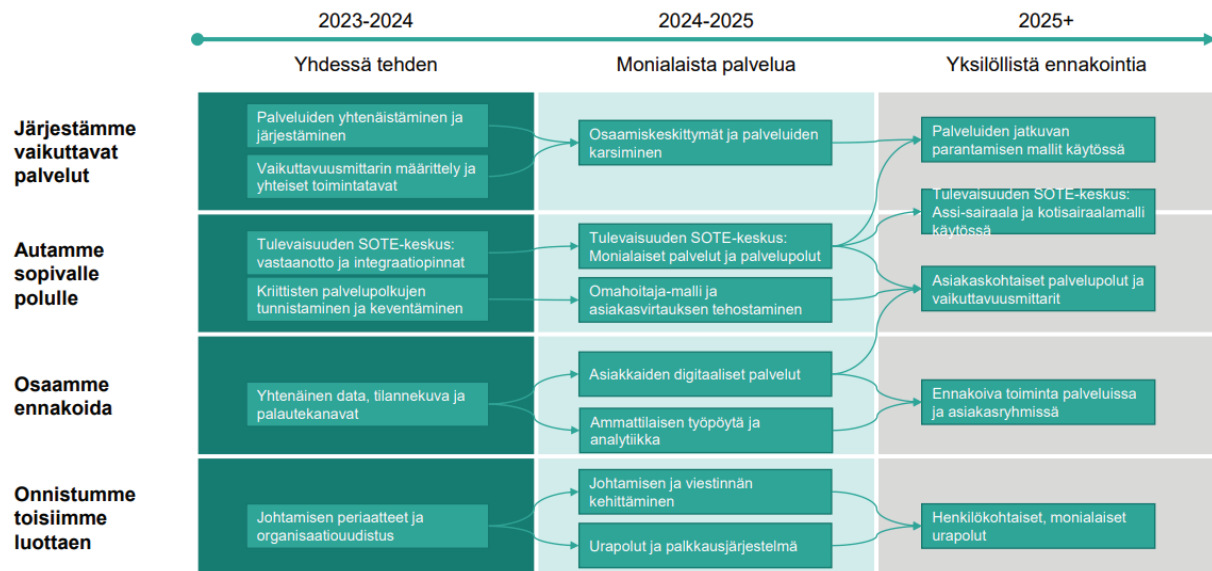
Tasapainotustoimet toimialoittain			
	VASTUUTAHO	TULOSALUE- PALVELUALUE	2023
PESOVA			
Panokset			
Perhehoitajien tuen lisääminen lastensuojeluun	Tulosaluejohtaja	Lastensuojelu	0
Yhteensä			0
Säästöt			
Lastensuojelupalveluiden painopisteen keventäminen	Tulosaluejohtaja	Lastensuojelu	0
Raskaiden vammaispalvelun ostojen kotiuttaminen omien yksiköiden käyttöastetta nostamalla	Tulosaluejohtaja	Vammaispalvelut	-58 333
Kehitysvammapoliklinikan palveluiden tuottaminen omiana toimintana	Tulosaluejohtaja	Vammaispalvelut	0
Yhteensä			-58 333

Tasapainotustoimet toimialoittain			
	VASTUUTAHO	TULOSALUE- PALVELUALUE	2023
IKÄIHMISET			
Panokset			
Ikäihmisten asiakasohjauksen vahvistaminen	Tulosaluejohtaja	Asiakasohjaus	312 500
Kotona tapahtuvan kuntoutuksen lisääminen	Tulosaluejohtaja	Kotihoito	150 000
Yhteisöllisen asumisen kehittäminen	Tulosaluejohtaja	Asumispalvelut	0
Perhehoidon lisääminen ikäihmisille	Tulosaluejohtaja	Asiakasohjaus	0
Kotihoitoon uudelleen kohdentaminen	Tulosaluejohtajat	Asiakasohjaus, Kotihoito	0
Kotiin annettavien tukipalveluiden yhtenäistäminen	Tulosaluejohtajat	Asiakasohjaus, Kotihoito	0
Teknologia osaksi resursointia	Tulosaluejohtajat	Asiakasohjaus,	20 000
Omaishoitajien tukeminen	Tulosaluejohtajat	Kotihoito	40 000
			502 500
Säästöt			
Ympäri vuorokautisen palvelun peittävyuden alentaminen (ikäihmiset)	Tulosaluejohtaja	Asumispalvelut	-26 776

Tasapainotustoimet toimialoittain			
	VASTUUTAHO	TULOSALUE- PALVELUALUE	2023
TERVEYSPALVELUT			
Panokset			
Jatkohoitoon ohjaaminen keskitetysti (keskitetty asiakasohjaus ja potilaskoordinaattorit)	Osastohoidon palvelualuepäällikkö	PTH Sairaalapalvelut	75 000
Kotisairaaloiminnan laajentaminen	Kotisairaalan palvelualuepäällikkö	PTH Sairaalapalvelut	
Lääkäripalveluiden tuki kotihoitoon ja asumiseen 24/7	Yli lääkäri	PTH Sairaalapalvelut	50 000
Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus	Tulosaluejohtaja	PTH Avopalvelut	172 200
			297 200
Säästöt			
Riihimäen ESH neurologinen kuntoutusosaston siirto, 12-paikan vähennys	Luottamushenkilö Tulosaluejohtaja,	HVA	0
Hattulan vuodeosastotoiminnan siirto, 14 paikan vähennys	Osastohoidon palvelualuepäällikkö Tulosaluejohtaja,	PTH Sairaalapalvelut	0
Forssa päivystys muutetaan kiirevastaanotoksi 8-22 (vrt. Riihimäki).	Osastohoidon palvelualuepäällikkö, Yli lääkäri	PTH Sairaalapalvelut	0
PTH lääkäripalveluiden ostojen vähentäminen	Tulosaluejohtaja	PTH Avopalvelut	0
ESH lähetepohjaisen hoidon ohjaus ja hallinta (milloin lähete ohjataan yliopistosairaalaan ja palaa?)	Hallintoyli lääkäri	Terveyspalvelut toimialan hallinto	-500 000
PTH lähetepohjaisen hoidon ohjaus ja hallinta (milloin lähete ohjataan omaan esh:oon?)	Hallintoyli lääkäri	Terveyspalvelut toimialan hallinto	-500 000
Oman toiminnan sopeuttaminen suhteessa ostopalveluihin (resurssit vs suoritteet?)	Tulosalueyli lääkäri	ESH Sairaalapalvelut	
Forssan erikoisairaanhoidon ostopalvelujen kotiuttaminen (muut erik. lääkärit)	Tulosalueyli lääkäri	ESH Sairaalapalvelut	-300 000
Poliklinikkatoiminnan kehittäminen – työajan tehostamisen potentiaali 29 henkilötyövuoden verran eli yhteensä	Yli lääkärit	ESH Sairaalapalvelut	0
Vuodeosastotoiminnan kehittäminen – sairaansijojen määrän vähentämisen potentiaali	Ylihoitaja	ESH Sairaalapalvelut	0
Leikkaustoiminnan kehittäminen (fast track -toiminta + Mehiläinen) – Leikkaustoiminnan tehostamisen potentiaali			0
Yhteensä			-1 300 000

1.3 Hyvinvointialueen strategia

Hyvinvointialueen strategia on hyväksytty aluevaltuustossa joulukuussa 2022. Hyvinvointialueen arvoiksi määriteltiin Vaikuttavuus, Rohkeus, Yhdenvertaisuus ja Asiakaslähtöisyys. Strategiatyötä on jatkettu strategiakartan ja toimeenpanosuunnitelman valmistelulla, joka on hyväksytty aluevaltuustossa 9.5.2023. Vuosien 2023-2024 teemana on ”Yhdessä tehden”. Toimeenpanosuunnitelmassa on hyväksytty vuoden 2023 keskeiset strategiset tavoitteet. Hyvinvointialueen strategia jakaantuu neljään eri painopisteeseen, jotka on kuvattu strategiatiekartassa.

Strategisen painopisteen ”Järjestämme vaikuttavat palvelut” ensimmäisen vuoden keskiössä ovat palveluiden yhtenäistämisen ja järjestämisen periaatteista sopiminen. Toteutuksen perustana ovat palveluiden käytön ja kustannusten kannalta kriittisten asiakasryhmien tunnistaminen ja päällekkäisten palveluiden karsiminen. Työkaluina ovat esimerkiksi kustannusten ja asiakaspalautteen analyysi, palveluverkon ja palveluiden yhtenäistäminen ja ammattilaisten työajan tutkimus, joiden perusteella voidaan määritellä roolit ja osaamiskeskittymien tarve. Tavoitteena on, että yhtenäistäminen on aloitettu kaikilla tulosalueilla ja ensimmäiset vaikuttavuusmittarit on kehitetty ja otettu käyttöön. Toteutuksen perustana on ensimmäisten mittareiden käyttöönotto vuoden 2023 aikana ja mittareiden systemaattinen kehitys ja käyttöönotto strategiakauden aikana. Hyvinvointialueen rajapinnat kuntien, kaupunkien, palveluntarjoajien ja kolmannen sektorin kanssa ovat toiminnan

kulmakivi. Rajapintojen määrittely vuoden 2023 ja toimintamallien systemaattinen kehittäminen toteutetaan strategiakauden aikana. Hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelma on osa vaikuttavien palveluiden teemaa.

“Autamme sopivalle polulle”-painopisteen keskiössä on asiakas. Keskeisenä tavoitteena on alueellisten hoito- ja asiakaskokemustietojen yhdistäminen yhtenäiseksi asiakaskuvaksi vuoden 2023 aikana. Asiakkaan erilaisten tietojen yhdistäminen eri lähteistä yli toimialojen on ensimmäinen askel ohjauksen tehostamisessa, ammattilaisten työn ja uusien työtapojen kehittämisessä. Se auttaa ymmärtämään asiakasta kokonaisuutena ja välttämään turhaa ja päällekkäistä työtä. Resurssikriittisimmät palvelupolut on tunnistettava ja niihin liittyvää palvelumäärää tulee keventää. Vastaanottoprosessi yhtenäistetään ja turvataan riittävä osaaminen ohjauksen parantamiseksi. Toteutuksen keskiössä on yhtenäinen vastaanottoprosessi tietojen keräämiseksi ensimmäisessä kohtaamisessa ja monialaisen osaamisen kehittäminen. Ne mahdollistavat seuraavien askeleiden tunnistamisen tehokkaasti. Palvelupolkujen tunnistaminen ja dokumentointitavasta sopiminen auttaa luomaan yhtenäisiä toimintamalleja yli tulosalue- ja toimialarajojen. Se auttaa ammattilaisia ymmärtämään toisiaan ja tunnistamaan potilaiden/asiakkaiden tarvitsemat palvelut tehokkaammin.

“Osaamme ennakoida” -painopisteessä korostuu tiedon tärkeys. Vuoden 2023 aikana tärkeänä tavoitteena on asukkaiden digitaalisten palveluiden pilotoiminen ja osittainen käyttöönotto. Johdon ja asiantuntijan tilannekuvaratkaisu on tavoitteena olla käytössä. Ajantasainen tilannekuva mahdollistaa palvelutuotannon systemaattisen johtamisen ja henkilökohtaisen asiakaspalvelun. Palveluihin kytketyt mittarit luovat läpinäkyvyyttä ja mahdollistavat ennakkoinnin eri tilanteissa. Vuoden 2023 tavoitteena on lisäksi monialaisen yhteistyön toimintamallin käyttöönotto valituissa palveluissa sekä perustason palautekanavan toteuttaminen asiakkaille, kumppaneille ja Oma Hämeen ammattilaisille.

“Onnistumme toisiimme luottaen” -painopisteen keskiössä ovat johtaminen ja organisaatio. Vuoden 2023 tavoitteena on johtamisen periaatteiden määrittelyt ja lähijohtajien kouluttaminen sekä osaamisalueiden määrittely ja kehityssuunnitelman laadinta. Systemaattinen ja tavoitteellinen johtamismalli mahdollistaa luottamuksen ja läpinäkyvyyden. Keskeisiä toimenpiteitä ovat lähijohtajien koulutus, johtamisen tavoitteiden

määrittely ja sen tulosten mittaaminen sekä osaamisen systemaattinen kehitys. Tavoitteena on myös asiakkaiden, työntekijöiden ja lähijohtajien osallistavien viestintäkanavien määrittely siten, että ne yhdistyvät organisaation arvoihin. Arvojen mukaisen toiminnan määrittely ja läpinäkyvä viestintä ovat kulttuurin perusta. Siksi arvokeskustelu ja osallistavat viestintäkanavat ovat keskeisiä yhtenäisen ja yhteisöllisen kulttuurin mahdollistajia. Ensimmäisen toimintavuoden tavoitteisiin kuuluu myös päällekkäisten organisaatorakenteiden karsiminen. Kun tämä on tehty, on vuorossa palveluiden asiakaslähtöinen yhdistäminen ja yhteistyötä tukevien rakenteiden luominen.

Hyvinvointialueen strategian yksityiskohtaiset toimenpiteet, tavoitteet, tulos ja toteutus ovat määriteltynä strategian toimeenpanosuunnitelmassa. Hyvinvointialueen toimialakohtaiset toiminnalliset tavoitteet tukevat toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.

1.4 Talouden ja toiminnan riskit

Hyvinvointialueen talousarvio kuluvalle vuodelle laadittiin poikkeuksellisen epävarmoissa olosuhteissa sekä tiukalla aikataululla. Järjestämismääräysten toimeenpanon aloittamiseen on sisällytetty ja sisältyy edelleen merkittäviä riski- ja epävarmuustekijöitä, eikä niihin ole tullut oleellisia helpotuksia.

Taloudellisten riskien näkökulmasta hyvinvointialueen talousarvio sisältää muutettunakin useita epävarmuustekijöitä. Hyvinvointialue on vasta rakentamassa tietopohjaa omasta kustannusrakenteestaan ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Talousarviopohja vuodelle 2023 perustuu edelleenkin luovuttaneiden organisaatioiden rakenteisiin. Vaikka tähän mennessä on jo kyetty tunnistamaan lukuisia muutostarpeita, ei kaikkia riskitekijöitä ole kyetty poissulkemaan. Talouden seurannan kannalta rakenne ei ole optimaalinen ja siihen saadaan suurempi korjaus vasta talousarvion 2024 laadinnan yhteydessä. Siirtymävaiheen kustannuspaikkarakenne tuo haasteen talouden hallintaan ja luovuttaneiden organisaatioiden alijäämäiset budjettipohjat lisäävät taloudellista riskiä. Kaikki edellä kuvatut tekijät haastavat talouden johtamista hyvinvointialueella koko ensimmäisen toimintavuoden ajan.

Ulkoisia taloudellisia riskitekijöitä on useita. Yleinen kustannuskehitys on ollut viimeisen vuoden ajan kuluvaan vuosisadan kovinta ja sen heijastukset hyvinvointialueen talouteen

näkyvät vaiheittain. Inflaation mukanaan tuoma indeksien nousupaine vaikuttaa hyvinvointialueen sopimuksiin viiveellä, kun sopimuskorotukset astuvat voimaan. Hyvinvointialue on merkittävä palveluiden ostaja ja pakollisten kilpailutusten myötä paine kustannusten nousulle on merkittävä. Valtion lähtevän rahoituksen taso ei huomioi vuosien 2022–2023 inflaatiovaikutusta, jonka johdosta hyvinvointialueiden rahoituksen taso jää nykyisellä laskentamallilla pysyvästi n. 2 % liian alhaiselle tasolle. Pitkällä aikavälillä valtionvarainministeriön laskelmat rahoituksen kasvu-urasta ovat perusteltuja.

Rakennusinvestoinnit sisältävät riskejä pitkäkestoisuutensa vuoksi. Pääosa hyvinvointialueen investoinneista kohdistuu nimenomaan rakennusinvestointeihin. Rakennuskustannusindeksi on viimeisen vuoden aikana noussut merkittävästi, minkä vuoksi investointikustannukset voivat nousta nopeasti ulkoisten tekijöiden johdosta. Markkinakorkotason muutokset vaikuttavat lainojen korkokuluihin ja siten osaltaan tuloslaskelmaan sekä laskennalliseen lainanhoitokatteeseen. Korkomarkkinat elävät tällä hetkellä vahvasti.

Hyvinvointialueen henkilöstöön liittyvistä riskeistä merkittävin liittyy saatavuuteen ja vaihtuvuuteen. Saatavuushaasteet vaarantavat palveluiden toteutumista kaikilla toimialoilla ja lisäävät kustannuksia, kun joudutaan turvautumaan vuokratyövoimaan tai kalliisiin ostopalveluihin. Hyvinvointialueella toteutettava pakollinen palkkaharmonisaatio on myös merkittävä kustannuksia kasvattava tekijä. Toistaiseksi palkkaharmonisaation taloudellisia kokonaisvaikutuksia ei kyetä tarkkaan laskemaan, joten kokonaisuuteen sisältyy taloudellista epävarmuutta. Lainsäädännön tuomat lisätehtävät ja lakisääteisten mitoitusten muutokset lisäävät edelleen myös henkilöstöön liittyviä riskejä.

Merkittävänä riskinä on myös palveluiden kysyntään liittyvät epävarmuus ja muutostekijät. Koronapandemian mukanaan tuoma hoitovelka on edelleen olemassa ja palvelutarve on kasvamassa erityisesti ikääntyvien palveluiden osalta. Palveluihin pääsyn kriteerien, kuten hoitotakuun kiristyminen sekä esimerkiksi vammaispalvelulainsäädäntöön liittyvät muutokset kasvattavat sekä taloudellisia, että toiminnallisia riskejä.

Hyvinvointialueen talouden tasapainoon saaminen edellyttää onnistumista valtuuston päättämässä talouden tasapainottamisohjelmassa. Talouden tasapainottamisohjelma pitää

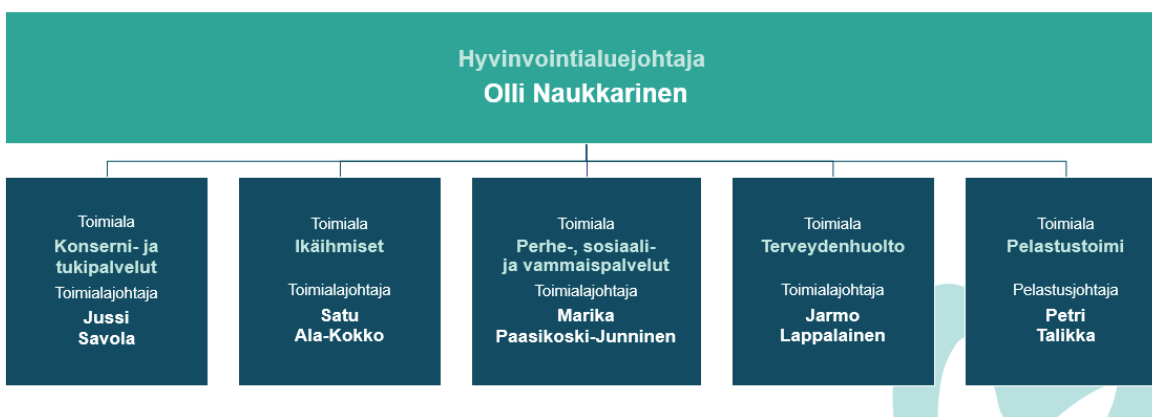
sisällään edellä mainittuja riskitekijöitä. Näiden lisäksi tasapainottamisohjelman riskejä ovat toimeenpanon aikataulu, ohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen liittyvät riskit sekä säästöpotentiaalın ja toimenpiteiden ristiin arvioimisen riskit.

Kustannusten nousupaine eri osa-alueilla on kokonaisuutena erittäin kriittinen tekijä, koska hyvinvointialueen mahdollisuudet hankkia tuloja valtion rahoituksen ulkopuolelta ovat hyvin rajalliset. Taloudellinen menestyminen edellyttää koko hyvinvointialueelta jatkossa erittäin tiukkaa kustannusten hallintaa.

1.5 Hyvinvointialueen organisaatio

Hyvinvointialueen organisaatorakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia toimintavuoden aikana. Aloittava organisaatiohierarkia on edelleen käytössä ja siihen esitettävät muutosesitykset tuodaan valtuuston päätettäväksi kesäkuussa 2023. Esitettyjen muutoksien on tarkoitus astua voimaan 1.1.2024. Kuluvan tilikauden organisaatio on alkuperäisen talousarvion mukainen.

Hyvinvointialueen johto

2 Muutokset rahoitus- ja investointiosaan

Seuraavissa kappaleissa kuvataan muutokset hyvinvointialueen rahoitusosaan, valtion rahoituksessa tapahtuneet muutokset sekä investointiosan muutokset ja täsmennykset.

2.1 Rahoitusosa

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista määrittää rahoituslaskelman laskentakaavan. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen rahoituslaskelma on laadittu noudattaen tätä kaavaa.

Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman ja taseen erien muutoksiin. Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaava vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulorahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyy investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutoksessa on arvio siitä, paljonko hyvinvointialue ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuonna ja paljonko pitkäaikaisia lainoja lyhennetään.

2.2 Hyvinvointialueen MTA 2023 valtionrahoitus

Hyvinvointialueen valtionrahoitus on noussut alkuperäiseen talousarvioon verrattuna yhteensä 32,7 miljoonaa euroa. Rahoitusta korjataan arvioidulla 27,6 miljoonaa euron kertakorvauksella. Kertakorvauksen taso perustuu kuntien antamien talousarvioiden ja ennakkolisten tilinpäätösten täsmäytykseen. Ensimmäinen kertakorvauksen erä, 6,9 miljoonaa euroa on maksettu hyvinvointialueelle huhtikuussa 2023. Kertakorvauksen lopullinen taso vahvistuu elo-syyskuussa 2023, kun kuntien tilinpäätökset on hyväksytty. Kertakorvauksen toinen erä maksetaan hyvinvointialueille tammikuussa 2024 ja se kirjataan tilikaudelle 2023. Kertakorvaus viedään osaksi tarvepohjaista rahoitusta.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen siirtymätasaus oli 13.12.2022 hyväksytyssä talousarviossa 14,8 miljoonaa euroa. Valtiovarainministeriön päivitettyssä rahoituslaskelmassa Kanta-Hämeen siirtymätasaus on laskenuttasolle 5,4 miljoonaa euroa. Siirtymätasauksen muutos tarkoittaa, että Kanta-Häme siirtyy nopeammin tarvepohjaisen rahoitukseen. Muutoksella ei ole vaikutusta talousarviovuoteen.

Hyvinvointialueen rahoitustuotot nousevat n. 1,1 miljoonaa euroa verrattuna aikaisempaan talousarvioon. Hyvinvointialueen rahoitusasema on merkittävästi parantunut 13.12.2022 hyväksytyyn talousarvioon nähden. Valtion rahoituksen etupainotteisuus, muutostukierät ja kertakorvauksen ennakkomaksatus sekä investointien toteutuminen takapainotteisesti ovat parantaneet rahoitusasemaa. Parantunut kassatilanne ja korkomarkkinoiden muutokset ovat nostaneet hyvinvointialueen rahoitustuottoja.

Hyvinvointialueen vahvan kassatilanteen ja positiiviseksi muuttuneen vuosikatteen vuoksi vuodelle 2023 suunniteltua 40 miljoonan euron lainaa ei nosteta. Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset vuodelle 2023 ovat 6,3 miljoonaa euroa, talousarviossa 9,3 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelma	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toiminnan rahavirta	-13 476	15 543	2 067
Vuosikate	-13 476	15 543	2 067
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0
Investointien rahavirta	-101 166	-26 536	-127 702
Investointimenot	-101 302	-26 536	-127 838
Rahoitusosuudet investointimenoihin	136	0	136
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-114 642	-10 993	-125 635

Rahoituksen rahavirta	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaiset lainat 1.1.2023	214 713	0	214 713
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000	-40 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 341	-3 005	6 336
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Korollisten velkojen muutos	30 659	-36 995	-6 336
Korolliset velat/vuosi	245 372	-36 995	208 377
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	30 659	-36 995	-6 336
Rahavarojen muutos	-83 983	-47 988	-131 971
Rahavarat 1.1	80 000	119 449	199 449

2.3 Investointiosa

Talousarviossa hyväksytyt investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ovat toiminnan käynnistymisen jälkeen tarkentuneet. Tarkennukset liittyvät Investointien kustannusarvioihin, vuosikohtaisiin kohdennuksiin ja toteutumisaikatauluihin. Vuoden 2024 ja sitä seuraavien vuosien investoinnit tarkentuvat vuoden 2024 talousarvioprosessissa.

Valtioneuvosto (VM/2022/208) on myöntänyt Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle muutetun lainanottovaltuuden käynnissä olevien hankkeiden ja toiminnan kannalta välttämättömien investointien toteuttamiseen. Muutetun lainanottovaltuuden liiteasiakirjassa (valmisteluryhmän raportti) todetaan että, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tulee vähentää vuodelle 2023 suunniteltuja investointeja noin 2,1 miljoonaa euroa. Tämä supistus on kohdennettu aluehallituksen päätöksen (27.3.2023 § 102) mukaisesti rakennusinvestointeihin siirtäen Forssan ja Riihimäen sairaaloiden korjaushankkeita seuraaville tilikausille. Investointisuunnitelmassa supistuksesta 1,1 miljoonaa euroa kohdentuu pysyviin vastaaviin ja 1,0 miljoonaa euroa investointeja vastaaviin sopimuksiin.

Alla olevassa taulukossa on esitetty muutostalousarvion mukainen vuoden 2023 investointisuunnitelma.

Investointisuunnitelma (1000 e)	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Pysyvät vastaavat	101 301	20 942	122 243
Maa-alueet	0	0	0
Rakennukset	82 730	24 390	107 120
Laite- ja kalustohankinnat	11 071	-3 653	7 418
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	7 300	205	7 505
Muut investoinnit	200	0	200
Investointeja vastaavat sopimukset	5 319	276	5 595
Rakennukset	3 970	-1 650	2 320
Laite- ja kalustohankinnat	1 349	1 926	3 275
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	0	0	0
Omaisuuksien luovutukset	0	0	0
Rakennukset	0	0	0
Laite- ja kalustohankinnat	0	0	0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	0	0	0
Investointituet	136	0	136

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien kohdalla talousarviovuoden 2023 osalta koko hyvinvointialueen investointien kokonaisarvoksi esitetään 122,2 miljoonaa euroa (+20,9 miljoonaa euroa). SOTE-investointien osuus on 121,7 miljoonaa euroa (+21,4 miljoonaa euroa) ja PELA-investointien osuus 500 000 euroa (-500 000 euroa).

Pääosa muutoksista liittyy Assi-sairaalan rakennushankkeen kustannusten allokaatiomuutokseen. Päätettyä investointivarausta siirretään vuodelle 2023 ja vastaavasti vuoden 2024 investointivarausta laskee 25,7 miljoonaa euroa ja käytön arvioidaan vastaavasti olevan ennakoitua pienempää myös vuosina 2025–2026. Hankkeen kokonaiskustannusarviota ei esitetä nostettavaksi.

Muut omiin rakennuksiin kohdentuvat investoinnit laskevat noin 1,3 miljoonaa euroa.

Laite- ja kalustohankintojen määrä laskee vuonna 2023 noin 3,7 miljoonaa euroa. Assi-hankkeen laite- ja kalustohankintojen investointivarausta 1,2 miljoonaa siirretään vuodelle 2024. Tarkentuneen investointien kirjausohjeistuksen mukaisesti pienhankintoja siirretään käyttötaloukselle noin 2 miljoonaa euroa (aluehallitus 5.12.2022 § 273). Pelastustoimen laite- ja kalustohankintoja siirretään vuodelta 2023 vuodelle 2024 arviolta 500 000 euroa. Lisäksi laite- ja kalustoinvestoinneista uudelleen kohdennetaan 900 000 euroa.

ICT-investoinneissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Assi-hankkeeseen liittyviä ICT-investointeja on täsmennetty.

Investointeja vastaavat sopimukset

Investointeja vastaavien sopimusten osalta esitetään investointivarausten nostamista 200 000 euroa vuodelle 2023.

Investointeja vastaavissa sopimuksissa esitettävät rakennuksiin kohdistuvat investoinnit ovat hyvinvointialueen vuokraamiin tiloihin kohdistuvia, omistajan toimesta toteutettavia investointeja. Niiden toteutusajankohdista on tarkennettu siirtäen niitä ajallisesti eteenpäin,

mutta lisäksi mukaan myös muutamia uusia hankkeita. Rakennuksiin vuonna 2023 kohdistuvien investointien määrä on laskenut noin 1,7 miljoonaa euroa.

Laite- ja kalustoinvestointien kohdalla merkittävin muutos on hyvinvointialueen leasing-autokannan ja siihen kohdistuvan uushankinta- ja korjaustarpeiden sekä kustannusarvioiden täsmentyminen. Laite- ja kalustohankintojen osalta investointisuunnitelmaan esitetään vuodelle 2023 lisättäväksi 1,9 miljoonaa euroa, jotta mm. leasing-autokantaa saadaan sopimusten päättyessä uusittua ja autojen käyttöön liittyviä käytäntöjä yhtenäistettyä.

Omaisuuksien luovutuksissa ja investointituissa ei ole tapahtunut muutoksia.

Liitteenä SOTE:n ja PELA:n osasuunnitelmat sekä niiden investointisuunnitelmat, joissa investointikohteet tarkemmin esitettyinä.

Lainanottovaltuus

Valtioneuvoston hyväksymän lainanottovaltuuden mukaista pitkäaikaista lainaa on mahdollista käyttää ainoastaan investointisuunnitelmassa esitettyihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämistä varten kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi.

Muutostalousarviossa esitettävässä investointisuunnitelmassa investointien allokaatio eli investointikohteet ja niiden ajoitus muuttuvat hieman. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen lainanottovaltuus on vuoden 2023 osalta riittävä ja sitä ei esitetä muutettavaksi. Kanta-Hämeen hyvinvointialue toimittaa päivitetyn investointisuunnitelman toimitusjärjestelyjen jälkeen tiedoksi valtionvarainministeriölle.

3 Toimialakohtaiset muutokset

Esittelyssä todetun mukaisesti talousarviossa tehtävät muutokset on jaettu kolmeen kategoriaan. Toimialojen muutoksien perusteet ovat keskenään suhteessa erilaisia. Osaan toimialoista toimintaan vaikuttavat enemmän ulkoisten tekijöiden tuomat muutostarpeet, osaan sopeuttamisohjelman tuomat muutokset ja osaan sisäiset muutostarpeet. Osa muutostarpeista on havaittu jo tammikuussa tehdyn käyttösuunnitelman valmisteluvaiheessa ja nämä muutokset tuodaan nyt myös osaksi muutostalousarviota.

Kaikkien toimialojen muutoksissa on yhteisenä tekijänä huomioitu kunta- ja hyvinvointialojen sopimusratkaisun lopullinen tulos, jota ei ole voitu huomioida alkuperäisessä talousarviossa. Vuonna 2023 henkilöstökustannukset kasvavat hyvinvointialueiden osalta 6,13 % eli maanlaajuisesti 740 miljoonaa euroa. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen alkuperäisessä talousarviossa on varauduttu korotuksiin, mutta ei maaliskuussa 2023 työnantajaosapuolen ja järjestöjen sopiman laajuuden mukaisesti. Tämän seurauksena alkuperäisen talousarvion henkilöstökustannuksia korotetaan muutostalousarviossa 1,515 % eli noin 5,6 miljoonaa euroa. Muutos koskee kaikkia toimialoja.

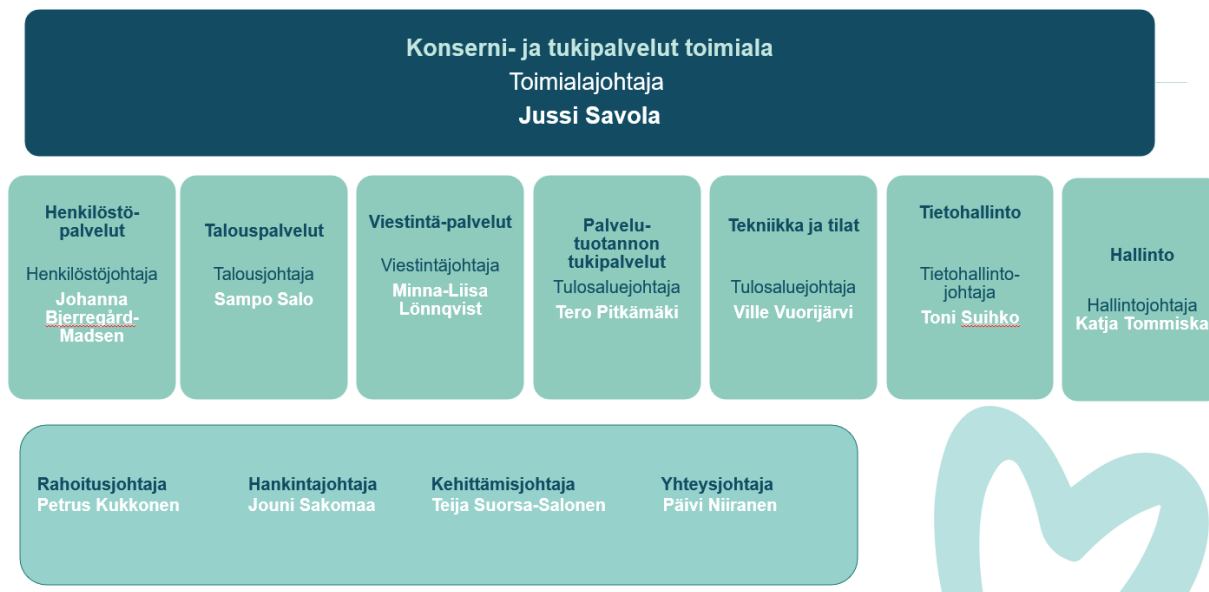
Hyvinvointialueen taloussuunnittelujärjestelmässä on havaittu virheellisyyksiä, jotka ovat osaltaan vääristäneet alkuperäistä talousarviota. Ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostettavan järjestelmän sivukulujen laskentaperusteissa on havaittu virheitä, jotka koskevat sekä perhehoidon sivukululaskentaa, että vuokratyövoimaan liittyvää budjetointia. Taloussuunnittelujärjestelmän virheelliset laskentaperusteet aiheuttavat tarpeen korottaa henkilöstösivukuluja noin 830 000 euroa. Muutostarve koskee kaikkia muita toimialoja paitsi pelastustoimea.

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarvion muutostarpeet kohdistuvat eri toimialoille ohjelman ensimmäisenä toteuttamisvuotena hyvin erisuuruisina. Muutostalousarviossa on huomioitu toimialoille tehtäviä tasapainottamisohjelmasta aiheutuvia panostuksia eli lisäkustannuksia noin 800 000 euroa ja vastaavasti tasapainottamisohjelman tuomia sopeutustoimia eli kustannusvähennyksiä noin 2,4 miljoonaa euroa. Lisäksi vuokrankorotukset parantavat toimintakatetta yhteensä 500 000 euroa.

Toimialakohtaisia tarkempia muutoksia avataan toimialakohtaisesti kappaleissa 3.1 - 3.5.

Muutoksien euromäärät kuvataan suhteessa toimintakatteeseen tai tulokseen. Negatiivinen etumerkki tarkoittaa, että toimintakate heikkenee ja positiivinen etumerkki tarkoittaa toimintakatteen parantumista.

3.1 Konserni- ja tukipalveluiden toimiala

Toimialalle kohdistuu muutostalousarviossa merkittäviä sisäisiä ja ulkoisia muutostarpeita. Esimerkiksi monen hallinnon alan ostopalveluissa budjetoidut määrärahat eivät ole olleet riittäviä samoin kuin tietotekniikan leasing-kustannuksiin ja kiinteistökustannuksiin varatut määrärahat. Pääsääntöisesti rahat muutoksiin on kohdennettu sisäisin siirtein, mutta toimintakate heikkenee esitetystä muutostalousarviossa 552 000 euroa.

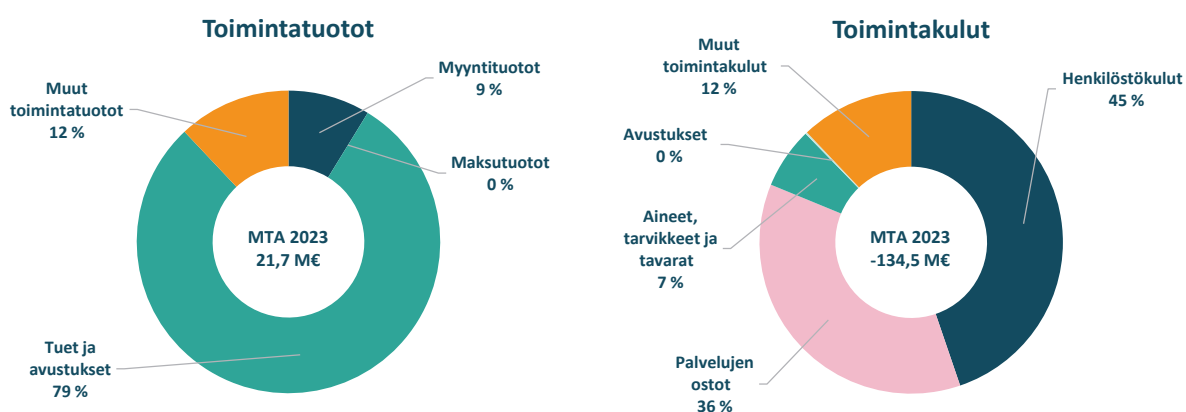
Merkittävänä talousarvion kokonaissummaa kasvattavana tekijänä muutostalousarviossa on huomioitu käynnissä olevien hankkeiden talousarviot. Alkuperäisessä talousarviossa hankkeita ei ole budjetoitu. Muutostalousarviossa sekä hankkeisiin kohdistuvat tuotot, että kulut on budjetoitu. Tämä kasvattaa molempia eriä noin 15 miljoonaa euroa toimintakatteen nettovaikutuksen ollessa kuitenkin nolla euroa.

Talouden tasapainottamisohjelma vaikuttaa osittain jo vuoden 2023 puolella toimialan talousarvioon. Vuoden aikana säästöjä tavoitellaan kiinteistötekniikan, lääkintähuollon ja puheentunnistustekniikan osalta. Merkittävimmät sopeuttamisohjelman säästötavoitteet kohdistuvat vuosille 2024 ja 2025. Toimenpiteiden valmistelu käynnistetään kuluvana vuonna ja euromääräiset vaikutukset huomioidaan tulevan vuoden talousarvioprosessissa myös suunnitelmavuosille.

Edellä omassa kappaleessa esitetyt rahoituksessa tapahtuneet muutokset kohdentuvat myös konserni- ja tukipalveluiden toimialalle.

Muutostalousarviossa määritellään toimialakohtaiset taloudelliset sitovuustasot valtuustoon nähden. Toimialan sitovaksi tasoksi asetetaan toimialan toimintakate. Konserni- ja tukipalveluiden toimialan toimintakate muutostalousarviossa on – 112 737 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	8 835	12 914	21 749
Toimintakulut	-121 020	-13 466	-134 486
Toimintakate	-112 185	-552	-112 737
Valtionrahoitus	696 800	32 675	729 475
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 470	1 143	-2 327
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 208	0	-14 208
Tilikauden tulos ennen vyörytyksiä	566 937	33 266	600 203

Seuraavissa kappaleissa esitetään toimialan yksityiskohtaiset talousarvion muutokset.

3.1.1 Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	€
Henkilöstökulujen korotus (1,515%)	-889 000 €
Konsernipalveluihin kohdistuvat muutokset, mm. Sarastian talous- ja henkilöstöpalveluiden ostojen korjaus, työterveyshuollon ostojen korjaus, viestintäpalveluiden ostojen korjaus, ICT-leasing kulujen ja ICT-ostojen korjaus, hankintapalveluiden tulojen korjaus, hankkeiden tulojen ja menojen lisäys	-4 403 000 €
HVA esikunta ja järjestämisen tukipalveluiden muutokset, mm. valtion rahoituksen lisäys, vuokratulujen lisäys, rahoituksen kasvu, henkilöstöbudjetin ja palveluiden ostojen korjaus	36 935 000 €
Tekniikka- ja tilapalveluiden muutokset, mm. palveluiden ostojen ja laitteiden vuokratulujen lisäys, kiinteistöveron korjaus	-1 234 000 €
Palvelutuotannon tukipalveluiden muutokset, mm. puhtauspalveluiden tulojen vähennys, logistiikka- ja varastopalveluiden ostojen korjaus, FPM:n budjetoinnissa käytettyjen sivukulujen korjaus	-1 543 000 €
Investointien siirto käyttötalouteen	-200 000 €
Yhteensä	28 666 000 €

3.1.2 Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset	€
Tekniikka- ja tilapalveluiden sopeutustoimet kiinteistöhuoltoon ja lääkintäteknikkaan	200 000 €
Palvelutuotannon tukipalveluiden sopeutustoimet puheentunnistukseen	100 000 €
Yhteensä	300 000 €

3.1.3 Muut määrärahamuutokset

Muut määrärahamuutokset / siirrot toimialojen välillä	€
Siirtoja konsernipalveluiden ja pelastustoimen välillä, siirtoja konsernipalveluiden ja terveydenhuollon toimialan välillä, siirtoja HVA esikunnan ja terveydenhuollon toimialan välillä, sekä siirrot HVA esikunnan ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan välillä	2 182 000 €
Ikäihmisten toimialan ja konsernipalveluiden välinen henkilöstöbudjetin siirto	-96 000 €
Konsernipalveluiden ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden välinen henkilöstöbudjetin	9 000 €
Vuokratulujen siirto perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialalta konsernipalveluihin ja palvelutuotannon tukipalveluihin	-96 000 €
Palvelutuotannon tukipalveluiden siirrot terveydenhuollon toimialalle ravitsemusneuvonnasta ja välinejakelusta	117 000 €
HVA esikunta ja järjestämisen tukipalveluiden budjettien siirto terveydenhuollon toimialalle, sisältäen mm. potilasvakuutusmaksun, hallinnon henkilöstö- ja ostopalvelukuluja sekä lääkäreiden tutkimus- ja koulutuskorvaukset	1 938 000 €
HVA esikunta ja järjestämisen tukipalveluiden henkilöstöbudjetin siirto Ikäihmisten toimialalle	201 000 €
HVA esikunta ja järjestämisen tukipalveluiden budjetin siirto pelastustoimeen paikkaaman koulutusmäärärahojen vajetta	45 000 €
Yhteensä	4 300 000 €

3.1.4 Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Konserni- ja tukipalvelujen toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Tukipalveluiden ja hallinnon yhtenäistäminen / yhtiöittämisselvitys	Yhtiöittämistä koskeva selvitys valmis	Päätökset toimielimissä tehty
ICT-toimeenpanosuunnitelman valmistuminen	Suunnitelma valmis	Suunnitelma hyväksytty ja aikataulutettu
Terveystietojärjestelmän yhtenäistäminen	Kannat yhdistetty ja päivitetty	Hyvinvointialueella käytössä yhteinen terveydenhuollon asiakastietojärjestelmä
Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän yhtenäistäminen	Kilpailutus toteutettu ja päätökset tehty	Hyvinvointialueella käytössä yhteinen sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä
Digitalisaation edistäminen kotihoidossa	Kotihoidon asiakkaiden laitemäärän kasvattaminen, lähtötaso 150-200 laitetta, tavoite 500 laitetta	Digitaalisten palveluiden määrän kasvattaminen

Talouden tasapainottamisohjelmassa yksi keskeinen tavoite on tukipalveluiden ja hallinnon yhtenäistäminen. Aluevaltuusto on talouden tasapainottamisohjelmaan yhteydessä päättänyt tehdä selvityksen palveluiden yhtiöittämismahdollisuuksista. Alustavasti on suunniteltu, että selvitys koskisi mm. ateriat- ja ruokapalveluita, laitoshuolto- ja kiinteistöhoitopalveluita. Aluehallitus on päättänyt selvityksen käynnistämisestä 22.5.2023 § 196.

ICT-toimeenpanosuunnitelma toteuttaa erityisesti strategiakartan ”Osaamme ennakoida” -painopistettä sekä vastaa talouden tasapainottamisohjelman vaateisiin. Tavoitteena on palveluiden kehittäminen yhteistyössä toimialojen kanssa ja resurssien käytön optimointi. Yhtenä suunnitelman tavoitteena on kuvata palveluiden tuottamisen päämuodot.

Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus toteuttaa sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmien yhtenäistäminen. Hyvinvointialueella on useita eri hallinnon järjestelmiä ja niihin liittyviä ulkoistettuja palveluratkaisuja. Hallinnollisten järjestelmien uusiminen tarkoittaa nykyisten järjestelmien ja palveluiden korvaamista uusilla teknologioilla ja ratkaisuilla, jotka vastaavat paremmin organisaation tarpeita ja vaatimuksia. Muutos toteuttaa erityisesti strategian toimeenpanosuunnitelmaa sekä tasapainottamisohjelman tavoitetta hallinnon yhtenäistämistä. Muutoksen toteuttaminen tehostaa järjestelmien käyttöä ja parantaa asiakkaiden saamaa palvelua.

Työn automatisointi alkaa yksinkertaisten toistuvien asioiden tunnistamisella, ja niiden automatisoinnilla vaiheittain ja jatkuu analytiikan hyödyntämisellä ennakkoinnin parantamiseksi. Tällä hetkellä kotihoidossa on käytössä noin 150–200 laitetta ja tavoite on kasvattaa laitemäärää nopeasti. Muutos toteuttaa erityisesti strategiakartan ”Osaamme ennakoida” -painopistettä sekä talouden tasapainottamisohjelmaa.

Muilta osin vuoden 2023 tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina.

3.2 Terveydenhuollon toimiala

Terveydenhuollon toimialalla muutostaloustarvion kokonaisvaikutus toimintakatteeseen on noin -8,4 miljoonaa euroa. Merkittävin osa muutoksista koostuu taloustarvioon liittyvistä korjauksista ja sisäisistä siirroista, jotka on kuvattu tarkemmin jäljempänä. Määrärahamuutokset tukevat toiminnallisten tavoitteiden toteutumista, kun taloustarvion määräraharaukset saadaan kohdennettua oikein. Lisäksi muutoksia aiheutuu talouden tasapainottamisohjelmasta ja strategian toimeenpanon täsmentymisestä.

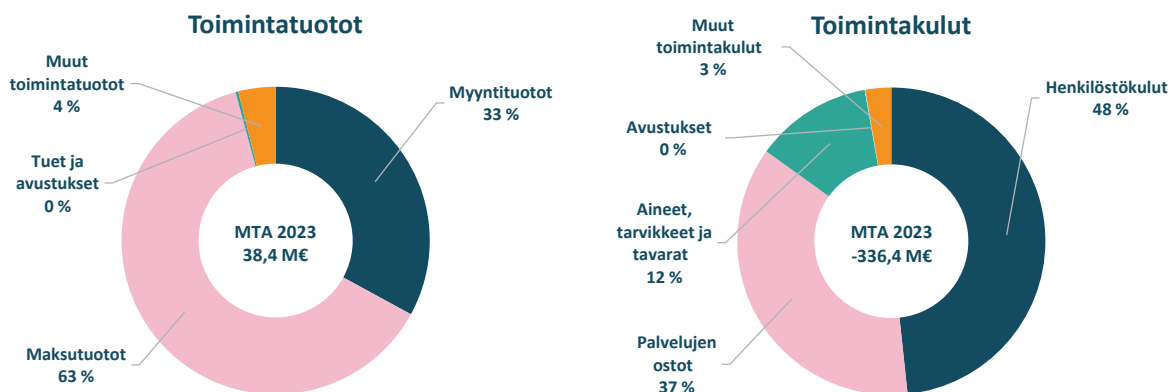
Talouden tasapainottamisohjelmassa on sekä panostuksia, että kustannusten kasvua hillitseviä toimenpiteitä, joiden euromääräinen nettovaikutus terveydenhuollon toimialalla on noin 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2023. Panostukset kohdistuvat jatkohoitoon ohjaamiseen, ikäihmisten palveluiden lääketieteelliseen tukeen sekä digitaalisten palveluiden käynnistämiseen perusterveydenhuollossa. Panostusten tavoitteena on sujuvoittaa potilasvirtausta yhteisellä koordinaatiolla ja ennaltaehkäistä ikäihmisten terveysongelmien pahenemista tarjoamalla lääketieteellistä tukea matalalla kynnyksellä kotihoitoon ja palveluasumiseen. SOTE-palveluiden digitaaliset palvelut käynnistetään ottamalla käyttöön chat-palvelu perusterveydenhuollossa kesällä 2023 ja omamobiilisovellus syksyllä 2023, tavoitteena vähittäinen palvelun laajentaminen. Lisäksi kotisairaaloimintaa laajennetaan jo vuoden 2023 aikana, joka omalta osaltaan mahdollistaa tulevana vuosina tapahtuvaa palvelurakenteen keventämistä.

Tasapainotusohjelman säästöt vuodelle 2023 painottuvat erikoissairaanhoidon ostojen vähenemiseen muista sairaaloista, mikä edellyttää kehittämis- ja osin ”portinvartijatoimia” omien palveluiden houkuttelevuuden parantamiseksi. Lisäksi säästöjä on arvioitu saavutettavan ostopalveluja kotiuttamalla erikoissairaanhoidossa ja lääkekustannuksia alentamalla. Riskinä säästöjen toteutumiseksi nähdään henkilöstövaje, mikä voi ohjata potilaita valitsemaan toisen sairaalan.

Strategian toimeenpanossa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Muutostalousarviossa määritellään toimialakohtaiset taloudelliset sitovuustasot valtuustoon nähden. Toimialan sitovaksi tasoksi asetetaan toimialan toimintakate. Terveystalouden toimialan toimintakate muutostalousarviossa on -297 953 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	37 154	1 253	38 407
Toimintakulut	-326 701	-9 659	-336 360
Toimintakate	-289 547	-8 406	-297 953
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 346	0	-2 346
Tilikauden tulos ennen vyörytyksiä	-291 893	-8 406	-300 299

Seuraavissa kappaleissa esitetään toimialan yksityiskohtaiset talousarvion muutokset.

3.2.1 Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	€
Henkilöstökulujen korotus (1,515%)	-2 399 000 €
Investointiostojen siirto käyttötalouteen	-1 809 500 €
FPM-virhe sivukuluissa	173 500 €
Forssan sairaala-apteekin tuottojen korjaus	-45 000 €
Terveyspalvelujen hallinnon ostopalvelujen korjaus	-224 000 €
Yhteensä	-4 304 000 €

3.2.2 Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset	€
Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus	-172 200 €
Forssan erikoissairaanhoidon lääkäripalvelujen ostojen kotiuttaminen	300 000 €
Lääkesäästöt päiväsairaalassa	700 000 €
Perusterveydenhuollon sairaalan keskitetty jatkohoitoon ohjaaminen (potilaskoordinaattorit)	-75 000 €
Perusterveydenhuollon sairaalan lääkäripalveluiden tuki kotihoitoon ja asumiseen 24/7	-50 000 €
Erikoissairaanhoidon ostojen vähentäminen ulkopuolisista sairaaloista	1 000 000 €
Yhteensä	1 702 800 €

3.2.3 Muut määrärahamuutokset

Muut määrärahamuutokset / siirrot toimialojen välillä	€
Perusterveydenhuollon avopalveluihin on siirretty kustannuspaikkoja konserni- ja tukipalveluista	-393 000 €
Perusterveydenhuollon avopalveluista on siirretty henkilöstökuluja perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen lapsiperheiden palveluihin	681 000 €
Perusterveydenhuollon sairaalaan on siirretty ikääntyneiden palveluista ikääntyneiden kuntoutuspalvelujen (Ilveskoti) kustannuspaikka sekä kotisairaalan kustannuksia	-1 649 000 €
Erikoissairaanhoidon on siirretty konserni- ja tukipalveluista henkilöstö- ja ostopalvelukuluja	-1 025 000 €
Erikoissairaanhoidon on siirretty konserni- ja tukipalveluista lääkäreiden tutkimus- ja koulutuskorvauksia	787 000 €
Mielenterveys- ja päihdepalveluihin on siirretty perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluista kiinteistövuokria	-453 000 €
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen välillä on siirretty kustannuspaikkoja	-865 000 €
Kuntoutukseen on siirretty perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluista terapiapalvelujen kustannuspaikkoja sekä yksi psykologi perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluihin	-480 000 €
Terveyspalvelujen hallintoon on siirretty konserni- ja tukipalveluista potilasvakuutus ja yksi kustannuspaikka	-2 408 000 €
Yhteensä	-5 805 000 €

3.2.4 Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Terveydenhuollon toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Asiakaskokemus	NPS	yli 70
Peruspalveluiden saatavuus	T3 (kolmas vapaa aika)	alle 14 vrk
Erikoissairaanhoidon saatavuus	ensikäynnin mediaani	alle 20 vrk

Toimialan taulukoidut toiminnalliset tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina. Asiakaskokemuksen mittari tukee vahvasti strategian teemaa ”Järjestämme vaikuttavat palvelut” yhdessä palveluiden pääsyn kriteerien ja prosessien yhtenäistämisen kanssa. Saatavuuden asetetut mittarit ovat yhtenevät strategian toimeenpanon kanssa ”Autamme sopivalle polulle” -teeman kanssa.

Muilta osin vuoden 2023 tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina.

3.3 Ikäihmisten palveluiden toimiala

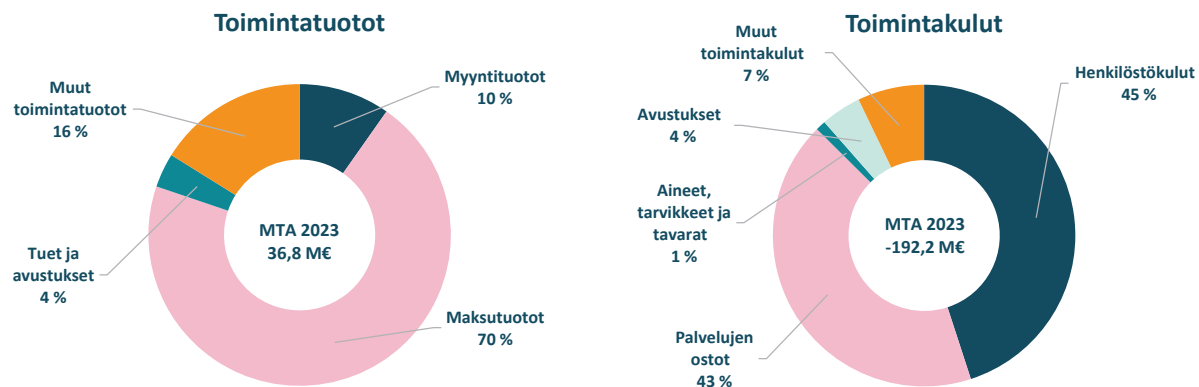
Ikäihmisten toimialalle kohdistuu muutostalousarviossa merkittäviä muutosesityksiä. Toimialan talousarviossa on havaittu huomattava lisämäärärahan tarve asumispalveluiden ostoissa, johtuen palveluntuottajien suurista hinnankorotuksista, joihin ei ole voitu talousarviovalmistelussa varautua. Kotihoidon vuokratyövoimakuluihin kuuluvia määrärahoja ei ole myöskään budjetoitu täysimääräisinä talousarvion valmisteluvaiheessa. Maaliskuussa sovitun palkkaratkaisun lisäkustannukset toimialalle ovat noin 1,3 miljoonaa euroa ja henkilöstökustannuksia lisää myös sihteerityön rekryointitarpeet. Lisäresursoinnilla pystytään varmistamaan asiakasmaksupäätösten ja asiakaslaskutuksen toteutuminen. Edellä kuvatut määrärahamuutokset tukevat toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tasapainottamisohjelman tuomat muutostarpeet kohdistuvat pääasiassa asiakasohjauksen ja kotikuntoutuksen lisäresursointiin. Asiakasohjauksen määrärahalisäys vaikuttaa positiivisesti ikäihmisten palvelutarpeen arvioinnin sekä palveluiden seurannan ja koordinoinnin vahvistamiseen. Tehty muutos tukee toiminnallisiin tavoitteisiin pääsemistä ja talouden tasapainotusohjelman kotona asumisen tukemiseen liittyviä tavoitteita. Omaishoitoon kohdennetun määrärahalisäyksen avulla tuetaan omaishoitajia ja siten edistetään omaishoidon tuen peittävyys pysymistä valtakunnallisesti verraten hyvällä tasolla. Tehty muutos tukee talouden tasapainotusohjelman kotona asumisen tukemiseen

liittyviä tavoitteita. Kotikuntoutukseen kohdennettu määrärahalisäys vahvistaa ikäihmisten palveluiden arviointi- ja kuntoutusprosessien toteuttamista. Tehty muutos tukee talouden tasapainotusohjelman kotona asumisen tukemiseen liittyviä tavoitteita. Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyden laskulle ei ole asetettu vielä kuluvalle vuodelle tavoitteita, joista olisi odotettavissa merkittäviä muutoksia talouteen talousarviovuoden 2023 aikana. Asukasvuokria tarkistetaan 5 % 1.9.2023 alkaen niissä asumispalveluyksiköissä, jotka ovat siirtyneet hyvinvointialueen vastuulle ja joissa hyvinvointialue vuokraa palveluasunnot asukkaalle.

Muutostalousarviossa määritellään toimialakohtaiset taloudelliset sitovuustasot valtuustoon nähden. Toimialan sitovaksi tasoksi asetetaan toimialan toimintakate. Ikäihmisten toimialan toimintakate muutostalousarviossa on –155 396 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	36 779	0	36 779
Toimintakulut	-188 660	-3 515	-192 175
Toimintakate	-151 881	-3 515	-155 396
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-161	0	-161
Tilikauden tulos ennen vyörytyksiä	-152 042	-3 515	-155 557

Seuraavissa kappaleissa esitetään toimialan yksityiskohtaiset talousarvion muutokset.

3.3.1 Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	€
Henkilöstökulujen korotus (1,515%)	-1 276 500 €
Tehostettu palveluasuminen, palveluostojen kustannusten nousu	-1 054 357 €
Kotihoidon vuokratyövoimakustannus	-1 300 000 €
Uusien sihteerien rekrytointi	-115 000 €
FPM-virhe sivukuluissa	73 000 €
Yhteensä	-3 672 857 €

3.3.2 Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset	€
Asiakasohjauksen vahvistaminen	-312 500 €
Omaishoitajien tukeminen	-40 000 €
Kotikuntoutuksen lisääminen	-150 000 €
Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyden laskeminen	26 776 €
Ympäri vuorokautisen hoivan asiakasvuokratulojen korottaminen	375 000 €
Yhteensä	-100 724 €

3.3.3 Muut määrärahamuutokset

Muut määrärahamuutokset / siirrot toimialojen välillä	€
Ilveskodin siirto terveydenhuollon toimialalle	1 263 000 €
Sairaanhoidtajien siirto kotisairaalaan terveydenhuollon toimialalle	386 000 €
Kiinteistövuokrien siirto perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluista	-1 397 000 €
Henkilöiden siirrot perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluihin ja konserni- ja tukipalveluihin	234 000 €
Sihteerien siirrot perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluista sekä konserni- ja tukipalveluista	-228 000 €
Yhteensä	258 000 €

3.3.4 Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ikäihmisten palvelujen toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Ikäihmiset saavat tarvitsemansa palvelut vähintään lakisääteisessä ajassa	Palvelutarpeen arviointien valmistuminen 3 kk:n aikana	100 prosenttia
	Ympäri vuorokautiseen hoivaan pääsyn odotusaika max 90 vrk	100 prosenttia
Kotona asumisen mahdollistaminen	75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittari: Kotona asuvien osuus väestöstä	Kasvaa nykyisestä *) *) 91,5 % Sotkanet 31.12.2021
	75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittari: Omaishoitoa saavien osuus väestöstä	Pysyy ennallaan tai kasvaa *) *) 5,3 % Sotkanet 31.12.2022
	75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittari: Ympäri vuorokautisessa hoivassa olevien osuus väestöstä	Laskee nykyisestä *) Peittävyystavoite vuoden 2025 loppuun mennessä 6 % *) 8,4 % Sotkanet 31.12.2021

Toimialan taulukoidut toiminnalliset tavoitteet pysyvät lähes alkuperäisen talousarvion mukaisina. Uutena tavoitteena muutostalousarviossa on strategiaa ja tasapainottamisohjelmaa tukevana otettu ympärivuorokautisessa hoivassa olevien osuus väestöstä. Mittari on osa kotona asumisen mahdollistamisen tavoitetta ja tukee ”Autamme sopivalle polulle” -teemaa. Palveluiden saavutettavuudelle asetetut mittarit ovat yhtenevät strategian toimeenpanon kanssa ”Autamme sopivalle polulle” -teeman kanssa.

Muilta osin vuoden 2023 tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina.

3.4 Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimiala

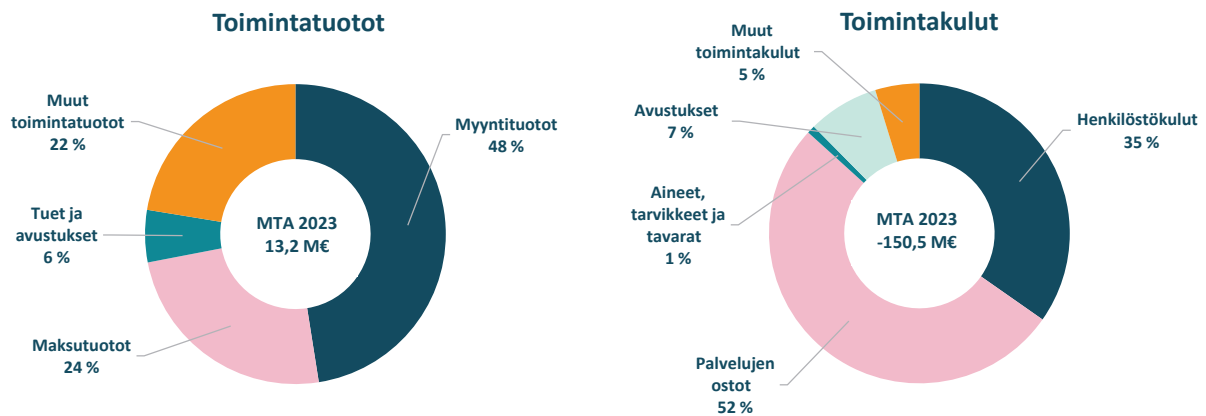

Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialalle kohdistuu merkittävässä määrin muutostarpeita alkuperäisessä talousarviossa esitettyihin tuloarvioihin. Tuloarviot liittyvät osin kuntien välisiin myynteihin, joita ei toimialalla ole täysimääräisesti tunnistettu talousarvion valmisteluvaiheessa. Nämä myynnit ovat olleet Kanta-Hämeen kuntien välistä laskutusta, jota ei enää synny järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle. Myös sosiaalipalveluissa pakolaisista saatavat korvaukset on arvioitu merkittävästi toteutuvaa suureksi. Talousarvio on laadittu vanhojen korvauskäytänteiden mukaan, jotka eivät ole enää voimassa. Palkkaratkaisun mukanaan tuomat korotukset vaikuttavat toimialaan noin 770 000 euroa ja taloussuunnittelujärjestelmässä havaittu kaavavirhe sivukululaskennassa noin 1,0 miljoona euroa. Edellä kuvatut määrärahamuutokset tukevat toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tasapainottamisohjelman vaikutukset toimialaan ovat vuonna 2023 euromääräisesti vähäiset, vaikka toimenpiteitä käynnistetäänkin tulevia vuosia varten. Euromääräiset muutokset kohdistuvat vähäisessä määrin raskaiden vammaispalveluiden kotiuttamiseen, joiden osalta pääpaino tulee kuitenkin olemaan vuosilla 2024 ja 2025. Asukasvuokrien korotus kasvattaa vammaispalveluiden vuokratuottoja kuluvana vuonna. Lastensuojelupalveluiden painopisteen keventämiseen liittyvät säästötavoitteet sekä lastensuojelun perhehoitajien tuen lisäämiseen tehtävät panostukset huomioidaan vuoden 2024 talousarviossa ja niiden ohessa tehtävässä taloussuunnitelmassa.

Muutostalousarviossa määritellään toimialakohtaiset taloudelliset sitovuustasot valtuustoon nähden. Toimialan sitovaksi tasoksi asetetaan toimialan toimintakate. Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan toimintakate muutostalousarviossa on –137 360 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	14 972	-1 815	13 157
Toimintakulut	-149 918	-600	-150 518
Toimintakate	-134 946	-2 414	-137 360
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-12	0	-12
Tilikauden tulos ennen vyörytyksiä	-134 958	-2 414	-137 372

Seuraavissa kappaleissa esitetään toimialan yksityiskohtaiset talousarvion muutokset.

3.4.1 Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	€
Henkilöstökulujen korotus (1,515%)	-770 000 €
FPM-virhe sivukuluissa	-1 083 000 €
Lapsiperheiden palvelujen virheellisen budjettien oikaisu myyntituotoissa ja palvelujen myynneissä	-380 000 €
Lastensuojelun palvelujen virheellisten budjettien oikaisu myynti- ja maksutuotoissa	-50 000 €
Sosiaalipalveluissa pakolaisista saatavien korvausten budjetin alaskirjaus todelliselle tasolle sekä lukuisten pienempien virhebudjetointien oikaisu	-1 637 000 €
Päivystyksellisissä sosiaalipalveluissa myyntituottobudjettien nollaus	-92 000 €
Yhteensä	-4 012 000 €

3.4.2 Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset

Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset		€
Vammaispalveluiden asukasvuokratason korotus		125 000 €
Vammaispalveluiden raskaiden ostopalvelujen kotiuttaminen		58 333 €
Yhteensä		183 333 €

3.4.3 Muut määrärahamuutokset

Muut määrärahamuutokset / siirrot toimialojen välillä		€
Vuokrien siirto perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluista		1 946 000 €
Lapsiperheiden henkilöstöbudjettien tasapainottamista ja eräiden kustannuspaikkojen siirtoja toimialojen välillä		-201 000 €
Vammaispalveluissa eräiden työntekijöiden kulujen budjettivarausten siirtoja toimialojen välillä		-83 000 €
Sosiaalipalveluissa toimialojen välisiä kustannuspaikka- ja työntekijäsiirtoja		-210 000 €
Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden hallinnossa toimialojen välisiä työntekijäsiirtoja		-37 000 €
Yhteensä		1 415 000 €

3.4.4 Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Lapsiperheiden palveluiden palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen määräajassa	Osuus määräajassa toteutuneesta palvelutarpeen arvioinnista	100 %
Lastensuojelun sijaishuollon tarpeen vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17 vuotiaiden määrä suhteutettuna samanikäiseen väestöön	Alle kansallisen keskitason (nyt 1,6% ikäryhmästä)
Vammaispalveluiden raskaiden palveluiden suhteellinen vähentäminen	Tuetun asumisen osuus	Tuetussa asumisessa asiakasmäärä kasvaa (> 5 %)
	Omien asumisyksiköiden täyttöaste	Kasvava: Omien asumisyksiköiden asukaspaikkamäärä lisääntyy yhteensä 5 paikkaa tilojen käyttöä tehostamalla.
Sosiaalipalveluiden harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntäminen toteutuu määräajassa	Osuus määräajassa myönnettävistä harkinnanvaraisista toimeentulotukihakemuksista	100 %
Sosiaalipalveluiden kotoutumista koskeva palvelutarve vähenee	Asiakkuuksien lukumäärä	Indikaattori, ei varsinaista tavoitearvoa
Asiakaskokemuksen arvioinnin mallin luominen, minkä avulla voidaan kehittää asiakaskokemusta	Asiakaskokemuksen mittariston ja palautejärjestelmän luominen	Tavoitearvo määritellään mittariston luomisen myötä

Talousarviokirjan tavoitteita on tarkennettu talouden tasapainottamisohjelman ja strategiatyön myötä. Keskeinen tavoite on lapsiperhepalveluissa lastensuojelun sijaishuollon tarpeen vähentäminen. Mittarina on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden määrä ja tavoitteena on päästä alle kansallisen keskitason. Vuoden 2023 muutettuun talousarvioon sisällölle ei ole määritelty euromääräisiä tavoitteita.

Sijaishuollon osalta tavoitteena on kehittää asiakasohjausta ja kotiuttamiseen suuntaavaa työtä. Avohuollossa tavoitteena on tehostaa työskentelyä systemisen mallin ja muiden yhtenäisten toimintamallien avulla, sekä vahvistaa oman työn tekemistä suhteessa palveluiden ostamiseen. Mittarina on avohuollon asiakasmäärä, jossa tavoite on laskeva. Perhekeskuspalveluissa lisätään varhaista tukea ja ohjausta ja neuvontaa ja panostetaan

monialaiseen tiimimalliin. Tärkeä osa sijaishuollon kustannusten vähentämisessä on perhehoidon osuuden kasvattaminen. Sijaisperheiden tukemiseen lisätään kolmen työntekijän resurssi.

Vammaispalveluissa on tavoitteena vähentää ns. raskaiden palveluiden osuutta. Tämä vaatii vammaispalveluissa selvitys- ja yhtenäistämistyötä. Vammaispalveluihin on jo perustettu SAS-ryhmä, jonka kautta kaikki asiakkaiden asuminen ja käytetyt ostopalvelut suunnitellaan. Asumispalveluissa vahvistetaan tuetun asumisen mahdollisuuksia mm. asumisen ohjauksen mallin laajentamisella koko hyvinvointialueelle. Asiakkaita koskeviin vaativiin tilanteisiin on lisätty omaa asiantuntijatyön panosta. Myös omien asumisyksiköiden täyttöastetta pyritään nostamaan.

Muilta osin vuoden 2023 tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina.

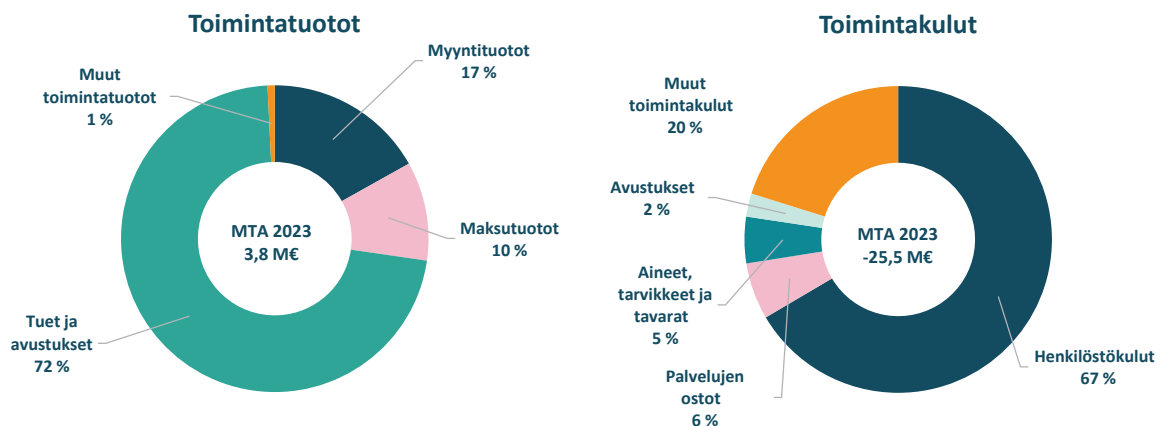
3.5 Pelastustoimen toimiala

Pelastustoimen toimialan muutostarpeet liittyvät pääasiassa lähtöorganisaatioiden loppuvuoden 2022 aikana tekemiin taloudellisiin ratkaisuihin. Kiinteistöjen vuokrasopimusten vuokrankorotuksia ei ole alkuperäisessä talousarviossa huomioitu ja niiden osalta lisämäärärahararve on 625 000 euroa. Pelastustoimen kaluston piti alkuperäisen suunnitelman mukaisesti siirtyä hyvinvointialueelle taseomaisuutena, mutta luovuttavan organisaation tekemien päätöksien myötä kalusto myytiin ja vuokrattiin takaisin pelastustoimen käyttöön. Tämän seurauksena muutostalousarviossa koneiden ja laitteiden vuokratulot kasvavat 545 000 euroa ja vastaavasti tehdään vähennys poistojen määrään. Palkankorotuksien vaikutus toimialalle on noin 250 000 euroa. Tasapainottamisohjelmalla ei ole vaikutuksia pelastustoimen vuoden 2023 talousarvioon.

Muutostalousarviossa määritellään toimialakohtaiset taloudelliset sitovuustasot valtuustoon nähden. Toimialan sitovaksi tasoksi asetetaan toimialan toimintakate. Pelastustoimen toimialan toimintakate muutostalousarviossa on –21 635 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	3 836	0	3 836
Toimintakulut	-23 883	-1 588	-25 471
Toimintakate	-20 047	-1 588	-21 635
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-729	545	-184
Tilikauden tulos ennen vyörytyksiä	-20 776	-1 043	-21 819

Seuraavissa kappaleissa esitetään toimialan yksityiskohtaiset talousarvion muutokset.

3.5.1 Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset

Toimialaan kohdistuvat talousarviomuutokset	€
Henkilöstökulujen korotus (1,515 %)	-250 000 €
Vuokrankorotukset	-625 000 €
Koneiden ja laitteiden vuokratulot	-545 000 €
Koneiden ja laitteiden poistot	545 000 €
Yhteensä	-875 000 €

3.5.2 Tasapainottamisohjelman tuomat talousarviomuutokset

Pelastustoimen toimialaan ei kohdistu tasapainottamisohjelman tuomia muutostarpeita vuodelle 2023.

3.5.3 Muut määrärahamuutokset

Muut määrärahamuutokset / siirrot toimialojen välillä	€
Henkilöstökustannusten siirto konserni- ja tukipalveluista onnettomuuksien ehkäisyjen palveluihin	-181 000 €
Henkilöstökustannusten siirto pelastustoimen hallinnosta konserni- ja tukipalveluihin	58 000 €
Koulutusmäärärahojen siirto konserni- ja tukipalveluista paikkaamaan pelastustoimen toimialan koulutusmäärärahojen vajetta	-45 000 €
Yhteensä	-168 000 €

3.5.4 Toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Pelastustoimen toimialan sitovat toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Valvontatoiminnan palveluiden toteutuminen palvelutasopäätöksen ja valvontasuunnitelman mukaisesti, asiakastyytyväisyys on erinomaista.	Määräaikaisten palotarkastusten toteutuminen.	100 %
	Jatkuvan tarkastusseurannan asiakastyytyväisyys.	> 4,5
Pelastustoimintapalvelujen toteuttaminen ja kohteen tavoittaminen palvelutasopäätöksen ja toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti.	Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttanut kohteen I-riskialueella 50 % tehtävistä.	< 6 min
	Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttanut kohteen kaikissa riskiluokissa (mediaani).	< 12 min
Ensihoitopalveluiden toteuttaminen ja hätätilapotilaiden tavoittaminen palvelutasopäätöksen mukaisesti.	Riskiluokka A-B, ydintaajama 50 % tehtävistä.	< 6 min
	Riskiluokka A-B, ydintaajama 90 % tehtävistä.	< 10 min

Pelastustoimen uusi palvelutasopäätös laaditaan vuoden 2023 aikana. Siinä huomioidaan hyvinvointialueen strategian toimeenpanosuunnitelma ja määritetään toimialan tavoitteet palvelutasopäätöskauden 2024–2026 ajalle. Hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmalla ei ole suoria vaikutuksia pelastustoimen toimialan tavoitteisiin

2023, mutta kaikkia toimialueita läpileikkaavat tasapainotusohjelman teemat heijastuvat myös pelastustoimeen.

Muilta osin vuoden 2023 tavoitteet pysyvät alkuperäisen talousarvion mukaisina.

4 Muutettu tuloslaskelma

Talousarviomuutoksessa hyvinvointialueen alkuperäinen tilikauden tulos paranee noin 17,9 miljoonaa euroa. On kuitenkin huomioitava, että tuloksen parantumisen keskeinen syy on valtion rahoituksessa tapahtuneet Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kannalta positiiviset muutokset. Talousarviomuutoksessa toimintakate heikkenee lähes 16,5 miljoonaa euroa, mikä aiheuttaa merkittävän haasteen koko taloussuunnittelukauden tasapainon kannalta. Kun vielä huomioidaan, että osa valtion rahoituksesta kohdentuu kertaluontoisena kuluvalle vuodelle, asettaa se entisestään paineita valtuuston hyväksymän tasapainotusohjelman onnistumiselle. Muutetussa talousarviossa tilikauden tulos on –14 844 000 euroa.

Muutostalousarviossa määritellään hyvinvointialuejohtajan taloudellinen sitovuustaso valtuustoon nähden. Hyvinvointialuejohtajaa sitovaksi tasoksi asetetaan hyvinvointialueen tilikauden tulos. Hyvinvointialueen tilikauden tulos muutostalousarviossa on –14 844 000 euroa.

TULOSLASKELMA	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023
Toimintatuotot	101 576	12 352	113 928
Myyntituotot	28 017	-2 975	25 042
Maksutuotot	52 895	782	53 677
Tuet ja avustukset	7 703	14 486	22 189
Muut toimintatuotot	12 961	59	13 020
Toimintakulut	-810 182	-28 827	-839 009
Henkilöstökulut	-368 770	-9 637	-378 407
Palvelujen ostot	-319 391	-14 258	-333 649
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-53 544	-1 171	-54 715
Avustukset	-20 783	-151	-20 934
Muut toimintakulut	-47 694	-3 610	-51 304
Toimintakate	-708 606	-16 475	-725 081
Valtionrahoitus	696 800	32 675	729 475
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 470	1 143	-2 327
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 456	545	-16 911
Tilikauden tulos	-32 732	17 888	-14 844

